

In- of uitschrijven op deze
nieuwsbrief kan via een
seintje naar:
INBO nieuwsbrief
Kliniekstraat 25, 1070 Brussel
T. 02 525 02 00 – F. 02 525 03 00
nieuwsbrief@inbo.be

Natuurdoelgerichte laantjes in de Kalkense Meersen

De Kalkense meersen en het Paardenbroek moeten volgens het Sigmaphan evolueren naar een mozaïek van vochtige tot natte habitats, met botanische graslanden en weidevogelgebieden. Het INBO stelde in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) een stappenplan op met ruimtelijke prioritering voor aanleg, herstel en onderhoud van ondiepe perceelsbegreppeling (laantjes) in het gebied.

Bij de inventarisatie karteerden we 1335 laantjes, samen 111km. Ze getuigen van een intensieve traditie van oppervlakkige ontwatering en bevoeiing, in de eerste plaats om de bewerkbaarheid en opbrengst van hooilanden te bevorderen. In verzuringsgevoelige systemen kunnen laantjes ook de kans op verzuring verminderen: zuur regenwater wordt oppervlakkig gedraineerd en de invloed van mineraalrijk grondwater vergroot in de top laag. Wanneer vernat wordt bij de overgang van landbouwfunctie naar natuurdoelstelling kunnen de noodzaak en de functie van laantjes wijzigen. Enerzijds wordt de grondwaterinvoer groter door vernatting. Anderzijds kunnen langdurige overstromingen en vorming van regenwaterlenzen (regenwater dat blijft staan door slechte afwatering) bij vernatting vermeden worden met laantjes.

Een verzuringsgevoeligheidskaart gebaseerd op beschikbare en gemeten bodeminformatie, een veldkartering van regenwaterlenzen en gesimuleerde grondwaterpeilen leverden input om aan te geven waar oppervlakkige drainage nodig zal zijn bij vernatting, rekening houdend met de doelvegetaties.

In de botanische graslandzones en het weidevogelgebied werden per gekarteerd laantje de prioriteit van herstel en de aangewezen intensiteit voor onderhoud aangegeven. Daarnaast werden zones aangeduid waar aanleg van nieuwe laantjes eventueel aangewezen is. Een stappenplan beschrijft de best practice met vuistregels voor technisch herstel en onderhoud van de laantjes. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen botanisch grasland en weidevogelgebied.

Meer lezen: Van Ryckegem Gunther, Michels Helen en Van den Bergh Erika (2013). Opmaak liggingsplan voor laantjes in de Kalkense meersen en het Paardenbroek. Laantjes in functie van het bereiken van een geschikte abiotiek voor de ontwikkeling van botanisch grasland. (INBO.R.2013.7)

Gunther Van Ryckegem, gunther.vanryckegem@inbo.be - Helen Michels, helen.michels@inbo.be - Erika Van den Bergh, erika.vandenbergh@inbo.be

Ecosysteemveranderingen hebben economische gevolgen

De voortschrijdende degradatie van ecosystemen door verstedelijking, industrialisatie en productiviteitsverhogingen in de landbouw heeft geleid tot een afname van heel wat ecosystemediensten, diensten zijn dat die de natuur levert aan mens en maatschappij. Dit heeft gevolgen voor onze economische welvaart en op het maatschappelijk welzijn. Nochtans besteden milieueffectenrapporten en kosten-batenanalyses van economische of infrastructuurprojecten niet systematisch aandacht aan die impact op ecosystemediensten. Vooral veranderingen in regulerende en culturele ecosystemediensten (bv. lucht- en waterzuivering, geluidbuffering, klimaatregulatie, recreatieve waarde) blijven vaak onderbelicht in besluitvormingsprocessen.

De **natuurwaardeverkenner** (www.natuurwaardeverkenner.be) werd ont-

wikkeld om de impact van projecten of beleidsvoorstellen op het aanbod van dergelijke ecosystemediensten beter te kunnen inschatten. Die impact wordt eerst gekwantificeerd in fysische eenheden. Die fysieke dienstenvolumes worden vervolgens omgezet in een monetaire waarde (euro's) om het economisch welvaartseffect te bepalen.

De online-rekentool en het achterliggend onderzoek werden ontwikkeld door VITO, Universiteit Antwerpen en Vrije Universiteit Amsterdam, in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Het INBO gebruikte begin 2012 een eerste versie van deze tool voor een quick scan van een gepland infrastructuurproject langs de R11 nabij Antwerpen (INBO.A.2012.6). De resultaten van deze en andere gevalstudies werden zopas gepubliceerd in Environmental

Impact Assessment Review.

In april 2013 gaat een verbeterde versie (2.0) online. Die hanteert een aangepaste, door het INBO geadviseerde ecosystemeclassificatie, bevat informatie over een groot aantal ecosystemediensten en een actualisatie van de kwantificerings- en waarderingsmethoden. Het ondersteunen en toepassen van dergelijke instrumenten past binnen de INBO-strategie om beschikbare kennis over de economische en maatschappelijke betekenis van ecosystemen waar mogelijk en relevant te integreren in beleidsgericht onderzoek, rapportering en adviesverlening.

Wouter Van Reeth, wouter.vanreeth@inbo.be